

Pròleg

Somia Philip Marlowe amb xais elèctrics?

Tyrell: Vols... una actualització?
Roy Batti: Estava pensant en alguna cosa més radical.

(*Blade Runner*, 1982, Ridley Scott)

Si hi ha algun tipus de literatura que constantment experimenta amb els arquetips i amplia els seus límits i fronteres, tot establint nous discursos transgressors, és l'anomenada «narrativa popular». «Intertextualitats», «hibridismes» o «transversalitats» són termes sovint recurrents quan parlem de paraliteratures. Un dels intents més reeixits d'aquests creuaments és la fusió entre novel·la negra i ciència-ficció, o, millor dit, entre l'univers dels mons distòpics de les prospeccions especulatives i la crítica social. La fórmula no és pas nova. Ja havien flirtejat amb ella escriptors com Aldous Huxley, George Orwell, Ray Bradbury, Anthony Burgess i, per descomptat, Philip K. Dick amb *Somien els andròides amb xais elèctrics?* (1968), una novel·la transgressora i revolucionària que presenta un món devastat entre la naturalitat i l'artificialitat, tota una distòpia sobre els dilemes ètics als quals ens aboquen els avenços de la tecnologia i que ens interroga sobre la pregunta mil·lenària, filosòfica, de què vol dir *ser humà*. A casa nostra també tenim un ventall d'autors que històricament han conreat el gènere de la ciència-ficció, com és el cas del prolífic i imprescindible Manuel de Pedrolo, que, servint-se de distòpies simbòliques, prospectives o realistes, va escriure una gran varietat de ficcions experimentals amb la voluntat de retratar un món i una societat — l'espanyola franquista— que l'incomodaven de valent. En les darreres dècades, tot un seguit d'escriptors i escriptores han seguit el seu exemple, com Jordi de Manuel, Félix J. Palma, Marc Pastor, Juan Miguel Aguilera, Rodolfo Martínez, Susana Vallejo, Eduardo Vaquerizo, Elia Barceló o Rosa Montero, entre molts d'altres.

Avui dia, moltes d'aquelles prediccions apocalíptiques ja no resulten tan llunyanes: ens hem convertit en el present d'aquelles societats futures imaginades en el passat. Vivim en un món que, cada dia que passa, és més complex i està més globalitzat, i moltes veus ens adverteixen que anem directes a l'abisme. Vivim anys de crisis econòmiques, sanitàries, mediambientals, canvi climàtic... L'any 2020, l'esclat d'una pandèmia d'abast mundial va trasbalsar les nostres vides amb milions de morts i de persones hospitalitzades, i amb tot un planeta confinat i desconcertat que es va haver d'enfrontar amb les terribles conseqüències emocionals i psicològiques derivades de la por, la solitud i l'angoixa dels successius confinaments. Fruït de tot això, tancats dins dels nostres habitatges, vam poder constatar en primera persona com la realitat començava a acostar-se perillosament a les ficcions distòpiques que hem llegit o vist al cinema, i va ser la voluntat de reflexionar sobre el que ens depararà el futur el que ens va decidir a demanar a un grapat d'escriptores i escriptors de gènere negre que imaginessin com serà aquest futur i que ho fessin a partir de les enginyoses trames criminals a les quals ens tenen acostumats. Elles i ells van acceptar el repte i el resultat és aquesta antologia, la primera d'aquestes característiques que es publica en català.

Somia Philip Marlowe amb xais elèctrics?: el títol de l'antologia és ben revelador i pretén, alhora, homenatjar Raymond Chandler y Philip K. Dick, dos dels *grans* en els seus respectius àmbits, la novel·la negra i la ciència-ficció. Vagi per endavant que els responsables d'aquesta antologia vam demanar als autors que escrivissin un relat de ciència-ficció, i no, específicament, una distòpia. I, tanmateix, amb els seus peculiars estils, tots ells han acabat imaginant un món fosc, distòpic, dominat per la cobdícia i la manca d'escrúpols —o la maldat— dels poderosos. Alguns ho han fet amb humor i amb aquell estil irònic tan característic *chandlerià*; d'altres han optat per recrear atmosferes tenebroses i angoixants que ens submergeixen en un món en el que cap de nosaltres no hi voldria viure. En alguns casos, els relats ens confronten amb els dilemes ètics derivats del

paper de la tecnologia i dels avenços mèdics; en d'altres, els robots, les naus espacials i els esbojarrats viatges interplanetaris ens fan intuir unes societats animades per unes passions que, en el fons, no són tan diferents a la nostres.

Els onze escriptors que han participat en aquesta antologia són ben coneguts del públic català. Tots ells han guanyat premis literaris i gaudeixen d'un prestigi i d'una popularitat que fa innecessari haver de justificar la seva presència en aquest llibre. Alguns d'ells ja s'havien endinsat en el gènere de la ciència-ficció en molts dels seus contes o novel·les, com es el cas de Max Besora, Llord, Salvador Macip, Jordi de Manuel, Marc Pastor i Teresa Solana, mentre que per a Margarida Aritzeta, Andreu Martín, Jordi Nopca, Carme Torres i Anna Maria Villalonga es tractava de la seva primera incursió en aquest gènere. El resultat és un conjunt ric i divers de trames que sorprendran, entretindran i faran pensar, no només als lectors incondicionals de les històries de novel·la negra, sinó també a qualsevol amant de la bona literatura. Cadascun dels contes va acompanyat de les originals il·lustracions de Betsy de Vós, afegint-hi no només una mirada metaficcional, sinó també una de fresca i innocent, fent així una clicada d'ull a les generacions futures.

Us convidem, doncs, a patir i emocionar-vos amb aquestes onze històries trepidants i a gaudir del llibre. El nostre agraïment infinit a les autores i autors que han acceptat de participar en l'antologia, als editors que han assumit el repte de publicar-la i als lectors, part imprescindible d'aquesta aventura tan humana que és la literatura.

Àlex Martín Escribà i Teresa Solana